

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Kui kaua jätkub elektrit ja gaasi?

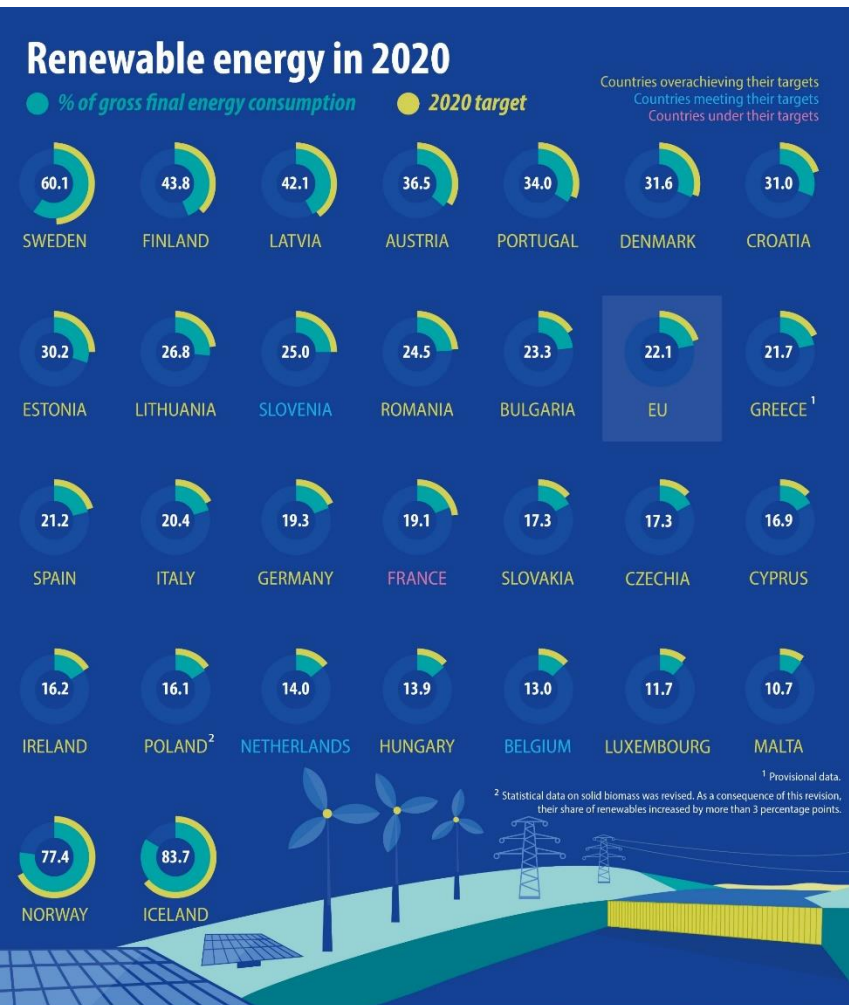
Eesti korteriühistute XXV foorum

Timo Tatar

07. oktoober 2022

Kuhu senine energiapoliitika meid toonud on?

Taastuvenergia osakaal tarbimises **8. koht**
(38% statistika müügita **4. koht**)

Taastuvenergia soojuses
57,9%

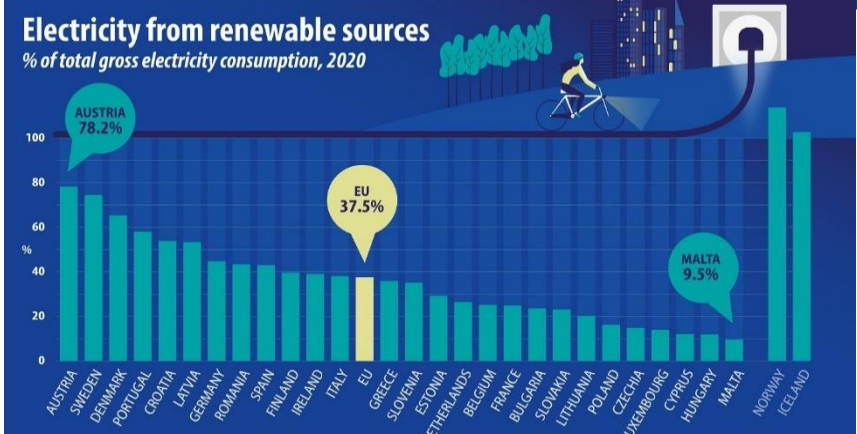
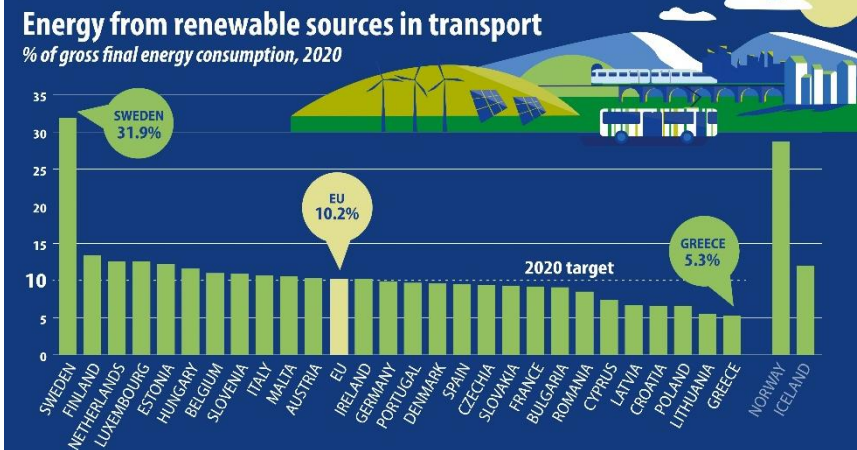
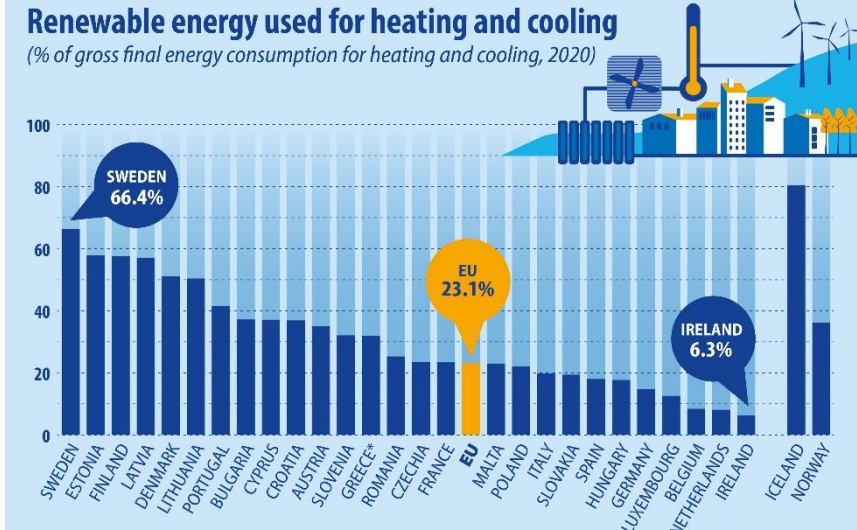
2. koht EL-s

Taastuvenergia transpordis 12,2%
5. koht EL-s

Taastuvenergia elektris 29,2%
15. koht EL-s

Energiakriis.

Venemaa, tuumajaamad ja kliimamuutused

French nuclear outages winter 2022/23 and power balance outlook

Eylert Ellefsen

Outlooks before the winter

French nuclear production is expected to reach its lowest production level since 1991 this year. This is mainly because of extended technical inspections and a large number of outages, but reduced production during the heat waves this summer has also played a part.

By the end of August, we see that 25 out of 56 French nuclear plants are out of operation, resulting in a production output of 26 GWh/h – which is about 10 GWh/h lower than for the same month last year.

Majandus

Viimase 500 aasta rängim põud räsib ligi kolmandikku Euroopast, lähiajal leevendust ei tule

Erkki Eilaid
24. august 2022, 17:20

Kuula

- 4:19

PURIETAMINE

Maailma edetabeliliider Eric Monnin võitis Baltic Match Race 2022 regati Tallinnas

MAJANDUS

EIS otsib ettevõtete kosmosenõustajat

MAJANDUS

Eesti Gaas: gaasituru indeksid näitavad langustrendi

INVESTOR

Turud ootavad Euroopa Keskpankalt ka oktoobris järsku intressitõusu

MAAILMA MAJANDUS

Eesti Energia: energiabörside pilgud on pööratud Euroopasse

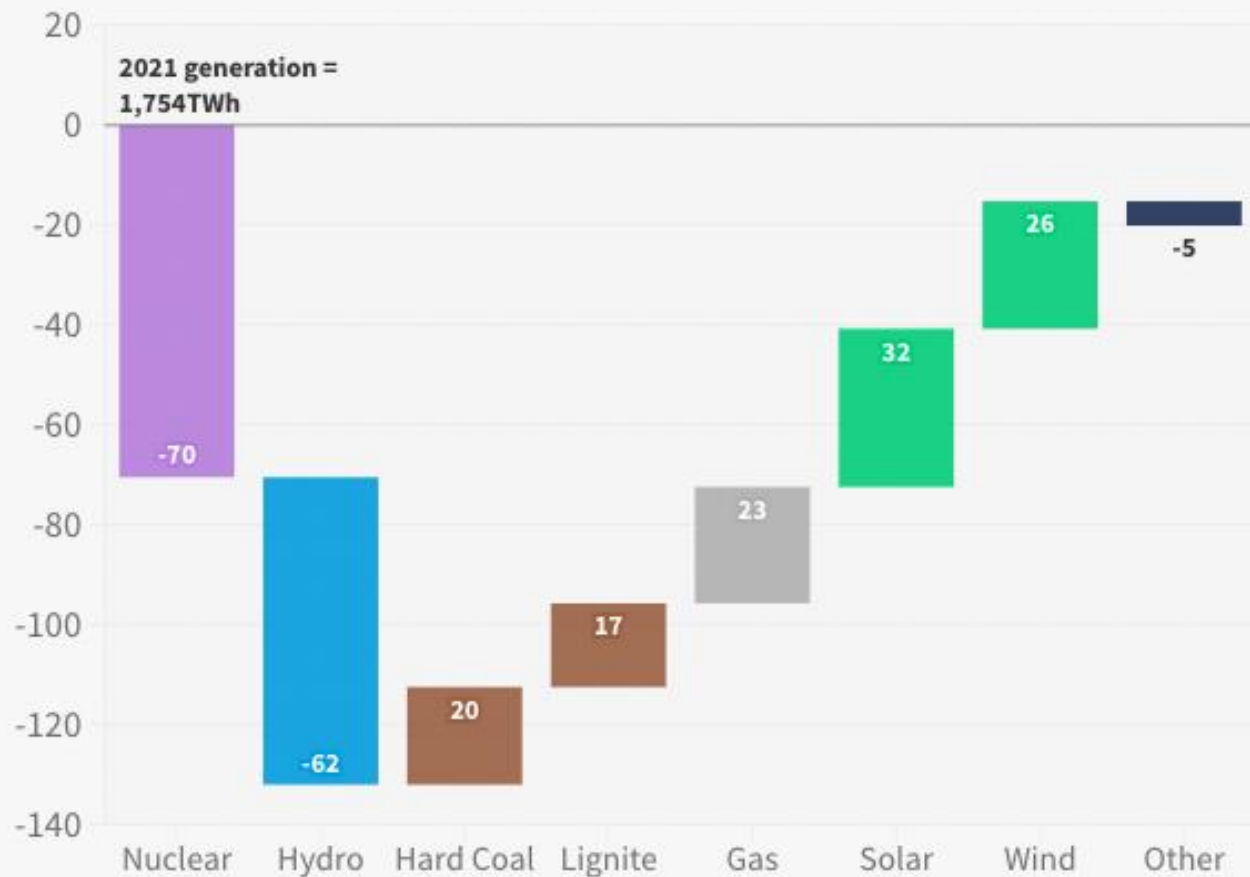
EESTI MAJANDUS

Tehnoloogiaplattform Jobbatical kaasas hiigelinvesteeringu

Drop in EU's hydro and nuclear generation drives uptick in fossil fuel use. But it would have been twice as bad without wind and solar.

Year-on-year change in EU-27 electricity generation by fuel type for Jan - Aug 2022 (terawatt hours)

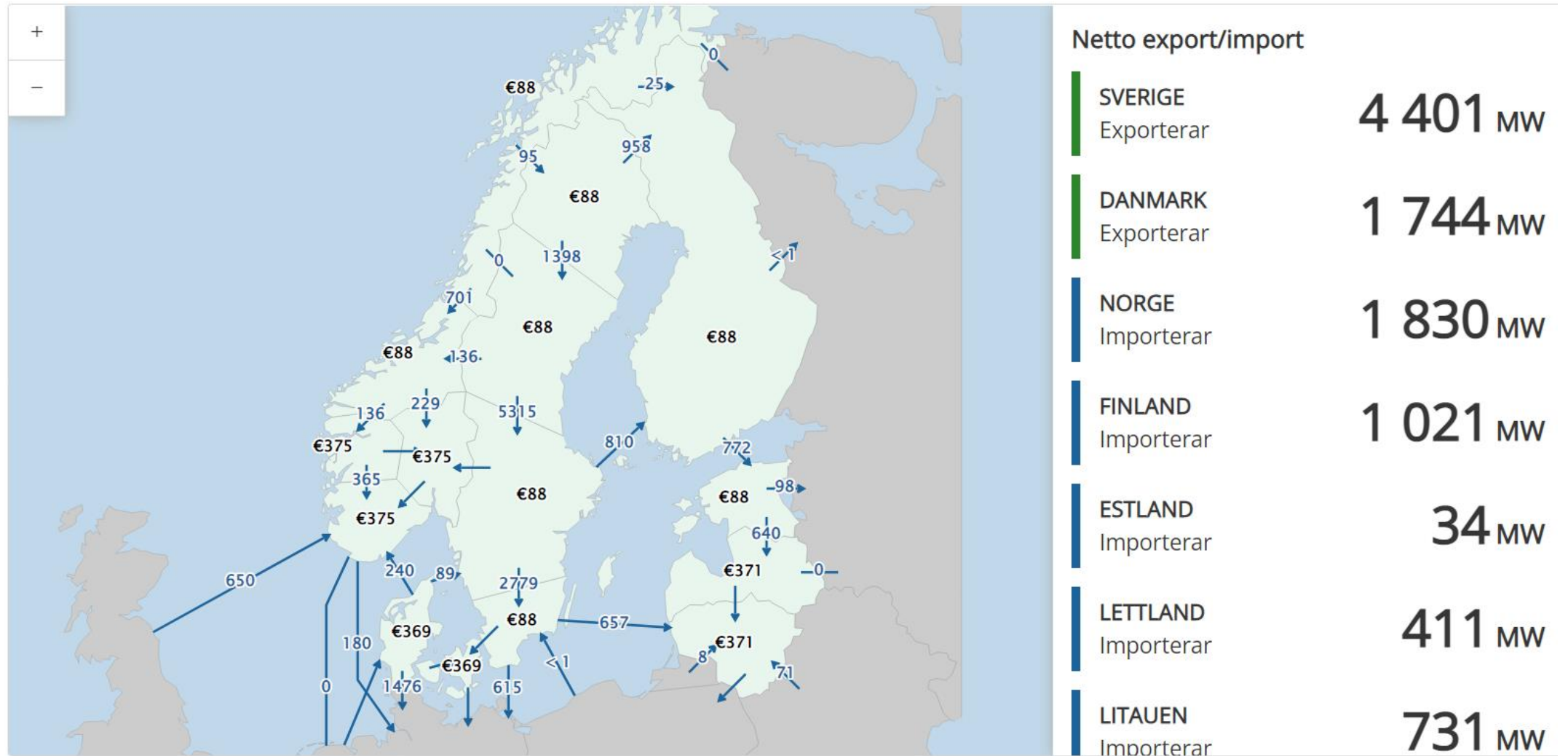

Source: Ember • Other includes bioenergy and other fossil fuels

EMBER

EL elektritootmine
2021 vs 2022

Ka Norra impordib sellel aastal aeg-ajalt elektrit

Visar priser för: 2022-09-12 22:00

Visar flöden för: 2022-09-12 22:27

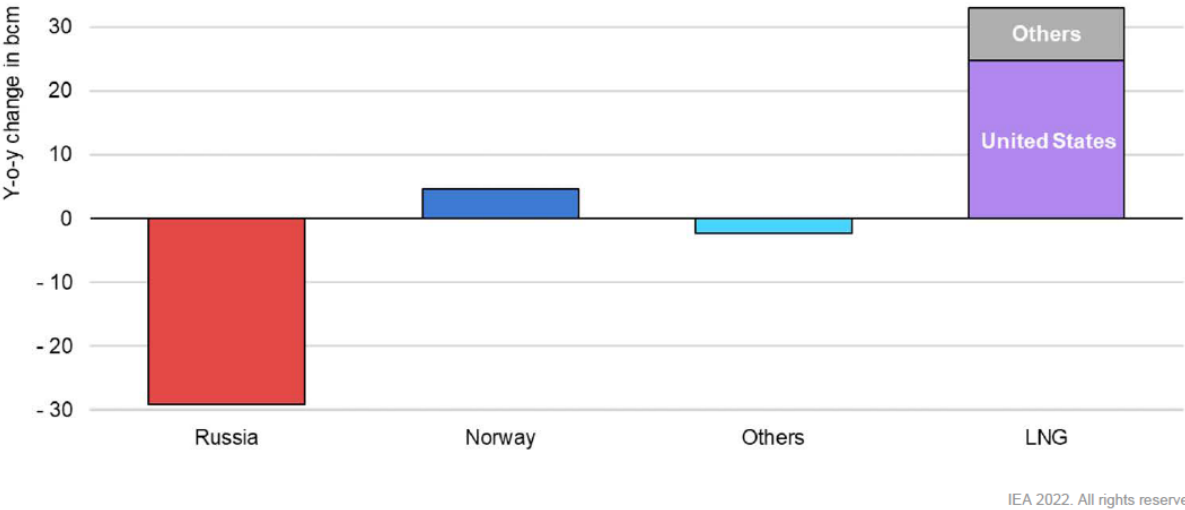
Datakälla: Statnett

Euroopa gaasihinna ameerika mäed

hind aasta tagasi (07.10.2021): 39 €/MWh Eile: 174 €/MWh

Europe's LNG imports are set to hit an all-time high in 2022

Y-o-y change in European natural gas imports and deliveries from Norway, H1 2022 vs H1 2021

Energy | Natural Gas

ICE Index

Dutch TTF Gas Futures

CONTRACT	LAST	TIME(GMT)	% CHANGE	VOLUME
OCT22	191.025	9/12/2022 3:59 PM	-7.758	23965
INTRADAY	3 MONTHS	1 YEAR	2 YEARS	LAST UPDATE TIME: 09-12-2022 8:37 PM GMT

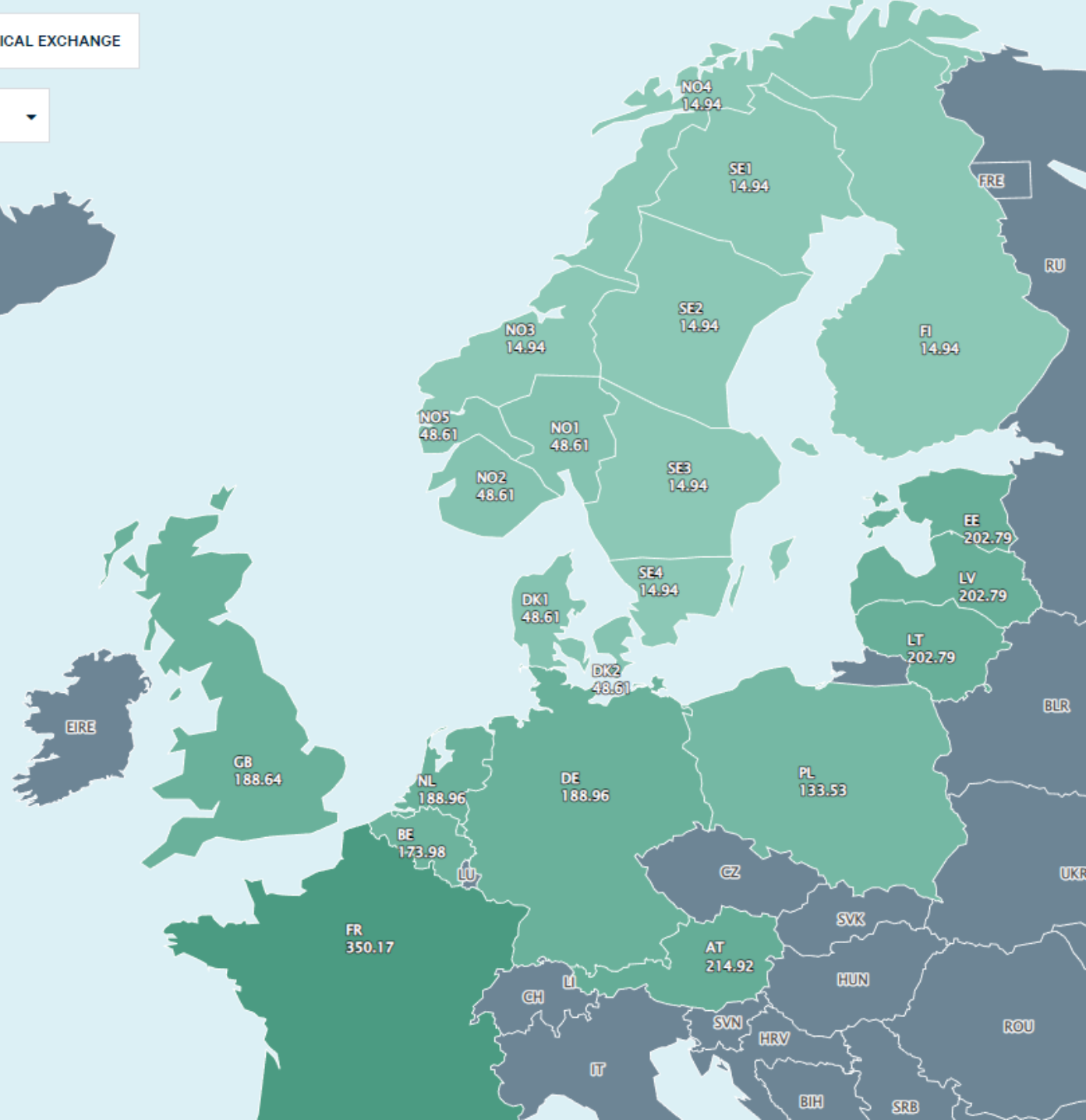
07 OCTOBER 2022 ▾

09-10 ▾

EUR ▾

System price:

17.23

Lisaks gaasi hinnale on ka tuuleenergiat järjest suurem mõju hindadele

Mida teeme? Mis on lahendus?

Varustuskindluse tagamine:

- Gaasi asendamine, alternatiividele kütustele üleminek (biokütused, soojuspumbad & ajutiselt põlevkiviõli)
- Eesti ja Soome ühine LNG terminal
- Riikliku gaasivaru moodustamine (Eesti Varude Keskus + Elering ca. 0,55 TWh, 14%)

Hindadega toimetulek:

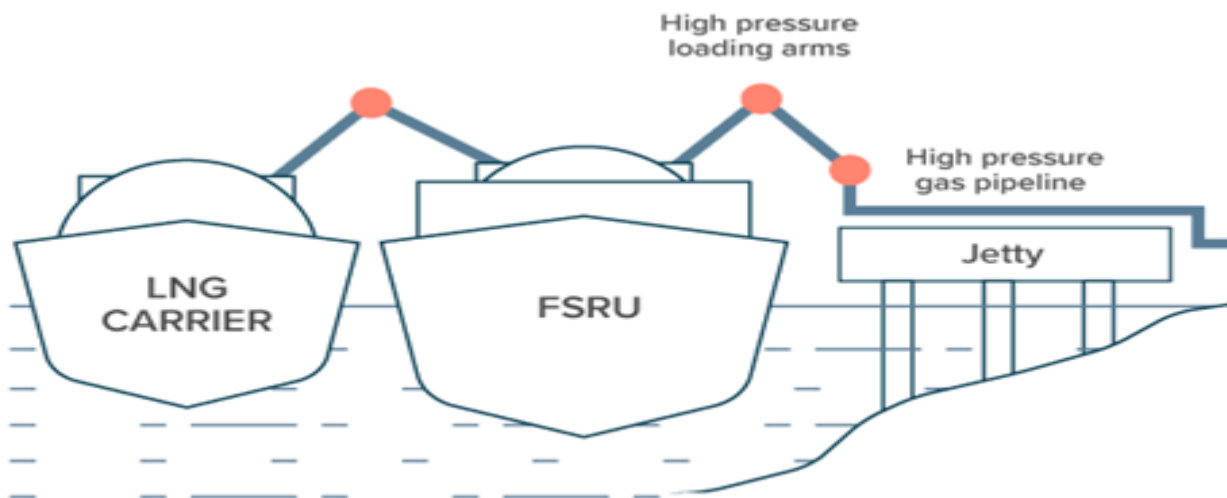
- Kodutarbijate ja väikeettevõtete elektri universaalteenus
- Energiahindade leevendusmeetmed kodutarbijatele (elekter, gaas, küte)
- Energiasäästu propageerimine ja investeeringute toetamine (Kredex)

Rohepöörde kiirendamine:

- Täiendavad taastuvenergia vähempakkumised 1 TWh aastateks 2024-2025
- Riik roheelektrile
- TE 2030 100% / 65%
- Fantoomliitujatele päitsed pähe
- Taastuvenergia planeerimise ja lubade menetluse protsessi kiirendamine

Soome lahe LNG terminal

- Eesti ja Soome koostööprojekt
 - FSRU (ujuvterminal) – Gasgrid Finland OY
 - Sildumiskai Eestis (sadamakoht) –Pakrineeme Sadama OÜ (Alexela/Infortar)
 - Ühendus gaasivõrgu ja FSRU vahel – Elering AS
 - Sildumiskai Soomes - Inkoo sadam
-
- Tööd graafikus, Eesti taristu valmis novembri lõpuks
 - Terminal käivitub detsember 2022

Gaasi varustuskindlus tagatud

Balti-Soome gaasi varustuskindlus:

- Balti ja Soome süsteemihaldurite ühishinnangu järgi eelolevaks talveks gaasivarustus tagatud =>
- Eesti gaasitarbimine väheneb ca. 30% jõudes 3.5 TWh-ni
- Eesti Varude Keskuse gaasivaru 0,45 GWh ning suureneb

Turuosaliste mure:

- Kõik Eesti gaasimüüjad ei ole veel eelolevaks talveks oma klientide jaoks vajaliku gaasi soetanud (ca. 0.5 TWh)

Võimalikud lahendused:

- Gaasi hankimine maailmaturult läbi Leedu või Soome lahe terminali
- Turuosaluste omavahelised kokkulepped
- Ajutiselt täiendav FSRU

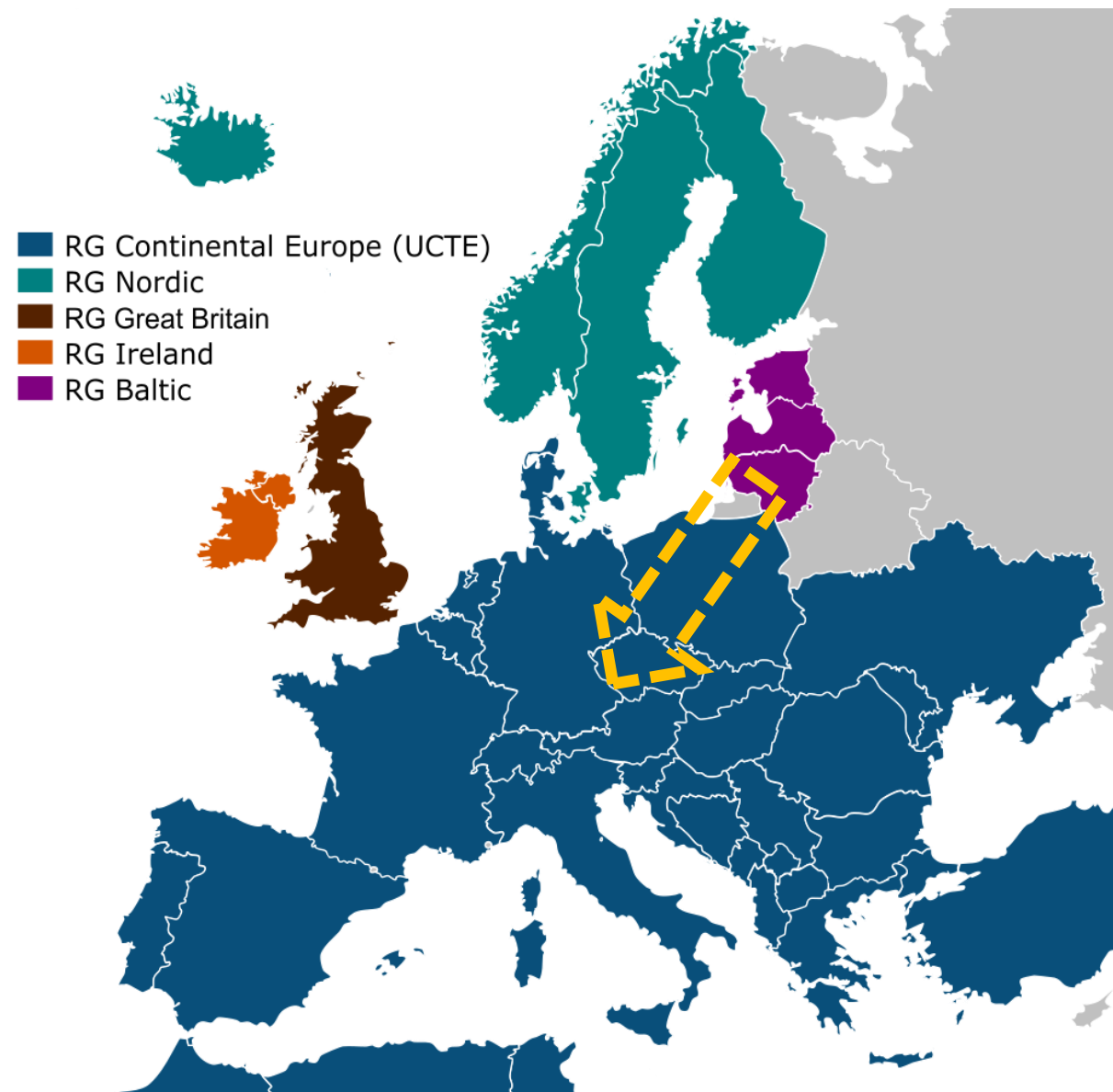
Baasstsenaarium

juuni 2022- mai 2023

Tarnekanalid	TWh
Klaipeda LNG	38
Hamina LNG	1
Läti gaasihoidlas gaasi	12,6
GIPL voog PL->LT	0
Uus LNG terminal	15
SUM	66,6
Tarbimine	TWh
Soome	14
Eesti	3,5
Läti	9
Leedu	14
GIPL voog LT-> PL	8
SUM	48,5

Elektrisüsteemi talitlus

- Eeloleval talvel riskid tavapärasest kõrgemad
- Töötame Euroopa elektrisüsteemiga sünkroniseerimiseks 2025 lõpus. Võimalusel kiirendame
- Baltiriigid juba tehniliselt valmis Vene sagedusalast kiireks lahtiühendamiseks

Riiklikud energiahindade toetusmeetmed

- Elekter
 - Universaalteenus
 - Üle 80 €/MWh hinna kompenseerimine kuni 50 €/MWh
- Gaas
 - Üle 80 €/MWh (0,7744 €/m³) hinna kompenseerimine 80% ulatuses
 - Tarbimispiir 2,6 MWh/kuu (251 m³/kuu)
- Kaugküte
 - Üle 80 €/MWh hinna kompenseerimine 80% ulatuses

Põhilised sõnumid

- 1) Meede on automaatne, tarbija ei pea reeglina midagi tegema
- 2) Tarbijale jõuab vähendatud arve
- 3) Kui on vahendajaks haldusettevõtte, peab haldusettevõtte ise KIK-st toetust küsima
- 4) Kui vahendab eraisik (nt ridaelamu), siis küsib KIK-lt toetust eraisik

Universaalteenus kodutarbijatele - põhilised sõnumid

- 1) Kehtib alates 01.10.2022-30.04.2026
- 2) Seadus jõustus 23.09.2022, UT hinnad ca **19 senti/kWh + kuutasu 1-2 €**
- 3) UT hind koosneb kahest komponendist:
 - 1) Konkurentsiameti kooskõlastatud tootmishind
 - 2) Müüja tegevuskulud ja kasum
- 4) Kodutarbija viiakse automaatselt UT-le, kui kodutarbija hind on UT-st kõrgem, tarbija ei pea midagi reeglina tegema. Tarbija võib keelduda teatades sellest kaks päeva enne muudatuse jõustumist ette
- 5) Ennetähtaegse lõpetamise trahvi ei tohi kuni 30.09.2023 nõuda
- 6) Igal müüjal võib olla oma UT hind
- 7) Ka üldteenuse hind läheb kodutarbijatel universaalteenuse hinnale
- 8) UT hind saab kehtima hakata kuu sees ka tagantjärgi
- 9) UT-le rakendub ka **riiklik kompensatsioonimeede 6 senti/kWh**

Universaalteenus äritarbijatele – põhilised sõnumid

- 1) Kehtib perioodil 01.11.2022-31.12.2023
- 2) Seadus jõustub oktoobrikuu lõpus, hind tõenäoliselt sama kodutarbija hinnaga
- 3) Kehtib ettevõtjale, kelle käive või bilansimaht on alla 10 M€ ning töötajate arv alla 5
- 4) Äritarbija viiakse UT-le, kui tema hind on UT-st kõrgem. Tarbija peab ettepaneku kinnitama
- 5) Puudub ennetähtaegse lõpetamise trahvi nõudmise keeld
- 6) Igal müüjal võib olla oma UT hind

Kõik.

timo.tatar@mkm.ee

